

ΟΘΩΜΑΝΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ. ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΑΥΤΩΝ

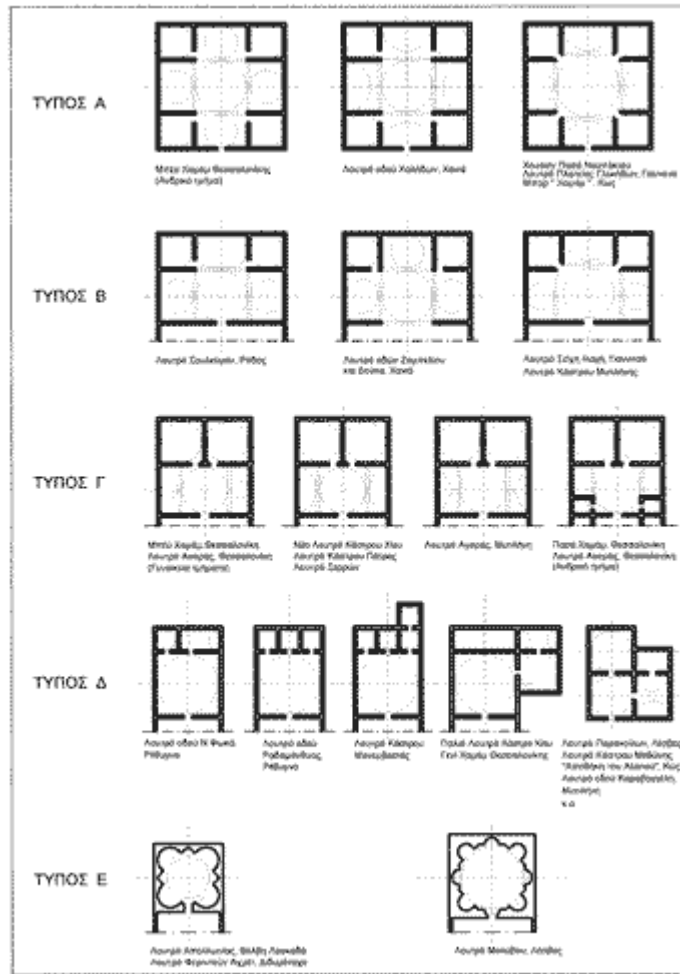
Κανετάκη Ελένη Ι.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα κτίρια λουτρών έπαιζαν ένα σημαντικό ρόλο στην οθωμανική κοινωνία, καθώς η επίσκεψη σε αυτά επιβαλλόταν από την ισλαμική θρησκεία και το τελετουργικό της διαδικασίας λούσης έπαιρνε χαρακτήρα «μυστηρίου». Συνέβαλαν στην ανάπτυξη κοινωνικών και διαπροσωπικών σχέσεων, ενώ βέβαια δε θα πρέπει να αγνοηθεί και η άμεση ανάγκη χρήσης των, λόγω της έλλειψης χώρων υγιεινής στις κατοικίες εκείνης της εποχής.

Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει πλήρης καταγραφή των οθωμανικών κτισμάτων που διασώζονται στον ελλαδικό χώρο: ανάμεσα σε αυτά εντοπίζονται 60 κτίρια λουτρών (χαμάμ). Η συγκριτική τους εξέταση μας οδηγεί στη σύνταξη χαρακτηριστικών τυπολογικών ομάδων μέσω συσχετισμών και αντιπαραθέσεων: κριτήριο, εκτός από το μέγεθος, απετέλεσε κυρίως η βασική διάταξη των χώρων του ζεστού διαμερίσματος, που συνιστά και τον κύριο λειτουργικό πυρήνα κάθε κτιρίου. Η ενεργός ενσωμάτωση των λουτρών στο σημερινό αστικό ιστό ως ζωντανά ιστορικά μνημεία (και γενικότερα των οθωμανικών κτισμάτων) συνιστά ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο εγχείρημα, καθώς η απόδοση νέας χρήσης απαιτεί συχνά τόσο την αντιμετώπιση σοβαρών δομικών φθορών, όσο και εξειδικευμένες μελέτες προστασίας του κτιρίου και του περιβάλλοντα αυτού χώρου.

Σχήμα 2. Προτεινόμενη τυπολογία οθωμανικών λουτρών στον ελλαδικό χώρο με βάση τη διάταξη του θερμού χώρου.
 Scheme 2. Suggested typology of the ottoman baths in the greek territory, according to the disposition of the hot part.

Εικ.: Προτεινόμενη τυπολογία οθωμανικών λουτρών στον ελλαδικό χώρο (με βάση τη διάταξη του θερμού χώρου).

Ελένη Κανετάκη
 δρ. αρχιτέκτων μηχανικός, ελεύθερος επαγγελματίας.